

EL

MAGAZÍN

Divendres, 29 de maig de 2020

**JAUME
OLIVER**

**“Un llibre que no es pot llegir
en veu alta no és un bon llibre”**

MÚSICA

El grup de versions Hotel Cochambre, a punt per celebrar el vintè aniversari

ECONOMIA

El turisme interior no serà suficient per salvar la temporada

GASTRONOMIA

Sopa de ceba complementada amb altres ingredients

ENTREVISTA

JAUME OLIVER

“Avui, la gran literatura, fins i tot de comèdia, és la que es fa a les sèries”

El periodista mallorquí Jaume Oliver acaba de publicar *Crònica desordenada de Ciutat Antiga*. És la seva primera novel·la, però tan madura, que no ho sembla. En aquest sentit, és fidel seguidor de García Márquez quan afirmava que “sempre s’ha d’escriure amb ambició i grandesa, encara que es faci de coses quotidianes”. Els referents d’Oliver, però, van molt més enllà, des del cinema fins a autors com Ray Bradbury, Margaret Atwood, George Orwell o Aldous Huxley, per citar-ne només alguns. Una distopia que, en el fons, plasma alguns dels grans mals de la societat actual.

Text: Anna Sàez/Roser Banyeres
Fotografia: Rafa Ariño

Pot semblar una novel·la de ciència-ficció però, en realitat, aquesta només és una capa. *Crònica desordenada de Ciutat Antiga* (Pagès Editors) és el debut literari amb el qual el periodista mallorquí amb lligams lleidatans Jaume Oliver homenatja aquells pobles que “tenen una revolució pendent”. I ho fa a través de la història de la seva ciutat, pensant en la pel·lícula *Blade Runner* i a través d’una distopia en què després de 114 dies de pluja sense aturador, una malaltia afecta edificis i persones. Per això, els humans defugen la natura i construeixen un món de túnels de vidre on viure. Només una ciutat planta cara a aquest món apocalíptic: Ciutat Antiga. Palma.

Com va néixer *Crònica desordenada de Ciutat Antiga*?

La tenia al cap feia anys. Parteix de *Les cròniques marcianes* de Ray Bradbury. Tots tenim un llibre que ens ha impactat, un primer títol que ens ha fet lectors, i en el meu cas és aquest. Em va marcar molt d’adolescent. *Les cròniques marcianes* és com un recull de contes lligats entre ells. Parlen de la colonització de Mart, d’un senyor que no pot respirar perquè a l’atmosfera no hi ha prou oxigen i es dedica a plantar arbres. La terra és molt fèrtil i d’una nit a l’altra neixen milions d’arbres i pot respirar. Era una història que sempre m’havia donat voltes.

“La manera més ràpida de destruir qui som i tot el que hem aconseguit en l'àmbit social és prohibir la memòria i eliminar el paper”

Al final, però, és anecdòtica.

Sí. Sempre m'ha obsessionat que una història tingui versemblança i vaig anar creant com una bastida entorn a aquesta trama de ciència-ficció perquè em resultés creïble. I a mesura que l'anava escrivint em vaig adonar que estava explicant la història de la meva ciutat, de Palma. És curiós però la trama inicial, la de l'arbre, queda diluïda i el que ha agafat protagonisme és la història de la meva ciutat

El rerefons de la trama va molt més enllà. És un cant contra el pensament únic, per exemple.

Els insulars tenim una idea que ens fa certa gràcia i portem amb resignació, i és que ens creiem el centre del món. És com els superherois quan diuen que un gran poder comporta una gran responsabilitat [riu]. A través de la història de Ciutat Antiga, en parlo. Plantejo que hi ha un diluvi que dura dies, setmanes i el món comença a caure. Hi ha una crisi mundial. Irromp un règim de pensament totalitari que intenta refugiar-se d'aquesta natura que s'ha tornat hostil i ha provocat malalties i epidèmies. El llibre explica la història de l'única ciutat que s'hi resisteix. És una mica la Gàl·lia que lluita contra l'Imperi Romà. A partir d'aquí construeixo històries, unes de reals, altres d'inventades (d'aquí el títol de *Crònica desordenada*) en una trama que vol ser un cant a la diferència.

També aborda la manipulació del llenguatge.

El llibre parla de la mentida, de la manipulació del llenguatge, de com el poder intenta canviar les coses per mantenir-se. El seu únic objectiu és perpetuar-se i dir que les coses sempre han estat així. El narrador de la novel·la és un cercador de noms que s'ha passat a la resistència. Podria ser el que avui en dia anomenem un cap de gabinet que contínuament està pensant noves maneres d'anomenar les coses que sempre són el mateix.

El fet que una de les normes del món que descriu a la novel·la sigui que està prohibit el paper, està vinculat a això?

I tant. Si no hi ha paper no hi ha memòria i si no hi ha memòria no hi ha identitat. La manera més ràpida de destruir qui som i tot el que hem aconseguit en l'àmbit social és prohibir la memòria i eliminar el paper. Ara vivim dies de por: del coronavirus, dels immigrants... Si aprofitant aquestes pors pots aconseguir eliminar coses com el paper, esborres les biblioteques o la memòria. Amb això tens molt de guanyat si vols imposar un pensament totalitari.

La seva feina com a periodista ha influït que prenguéis consciència d'aquesta realitat?

Totalment. A les Illes, en els darrers 10 o 12 anys hem vist molts processos judicials: fills i gendres de reis, presidents... Com a periodistes, hem tingut el privilegi d'observar grans naufragis del poder. Al llibre en surten pinzellades. M'interessa molt observar el poder sense que sàpiguen qui ets tu. Sempre m'ha semblat literari. Evidentment, el narrador és un dels meus *alter ego*. És algú que descriu molt bé el poder, els seus mecanismes i trampes, i m'ha divertit escriure-ho. Quan escrius, hi ha una mica de tu en tots els personatges, encara que en alguns més i altres menys.

Vostè escriu per a la televisió i això es nota en el ritme cinematogràfic de la novel·la. Li agradaria veure-la a la pantalla?

M'encantaria. Però que es preparin perquè fa falta molt pressupost per construir els dos mons, el de vidre i el de la resistència [riu]. Jo vinc de locutar molt i el llibre té un ritme de locució, audiovisual. Està escrit per ser llegit en veu alta perquè crec que un llibre que no es pot llegir en veu alta no és un bon llibre. Avui la gran literatura, fins i tot la de comèdia, i també la seriosa, és a les sèries. Han suplantat el cinema estàndard i és on hi ha els grans pressupostos.

Molts han fet referència a *Blade Runner* en llegir la seva novel·la. Tenia present la pel·lícula?

Sí. Sobretot la pel·lícula, el llibre em va decebre. A *Crònica desordenada de Ciutat Antiga* hi ha molta cultura audiovisual, hi ha molt de *Black Mirror*, una sèrie que m'ha marcat molt. En aquest sentit, el

tema de la tecnologia també és transversal al llibre, parla de com estem absolutament controlats, com se sap cada foto que fem, on la fem, amb qui... Estic convençut que les vacances del futur seran estar 15 dies sense cobertura mòbil ni internet. També hi ha influències de *The Walking Dead* i en general de la nova cultura audiovisual, segurament més que de la literatura que es publica darrerament.

I ja per acabar, tant vostè com el seu germà [Joan Miquel Oliver, d'Antònia Font] mostren una imaginació desbordant. És casualitat o ho han viscut a casa?

No ho sé [riu]. Som una barreja del pare i la mare, educació pública... Amb el Joan Miquel varem compartir habitació i guitarra 20 anys però com que sabem que tenim dos universos diferents, intentem mantenir-los independents, suposo que per no contaminar-nos. Ell no la va llegir fins que va estar publicada, però n'està encantat.

OPINIÓ

Carles Duarte

Nuremberg

No conec cap persona que no hagi viscut experiències colpidores i memorables. Els rostres de la gent gran, fins i tot els més lluminosos, sovint mostren la petjada del dolor. La pell de l'ànima va acumulant cicatrius que alhora ens ajuden a entendre i a respectar els altres. Els somnis i els anhels ensopeguen amb les nostres limitacions o amb circumstàncies que no podem superar, però, quan som capaços d'anar més enllà d'un sentiment de frustració, en resulta un aprenentatge.

Per això, sense desatendre gèneres com la novel·la o la narrativa curta, una de les meves lectures predilectes és l'anomenada literatura del jo, és a dir, memòries, dietaris, quaderns de viatge... La Segona Guerra Mundial ha estat ocasió de nombroses publicacions autobiogràfiques. Ara em vull referir a un volum ben singular, el que recull la història de Richard W. Sonnenfeldt, un jueu alemany nascut a Berlín, que es va traslladar a Gardelegen quan els seus pares, metges tots dos, s'hi van instal·lar i que, davant de la política ferotge del nazisme contra els jueus, va ser enviat pels seus pares a Anglaterra, fugint de les vexacions i de les

amenaces creixents. Arran de l'esclat de la Segona Guerra Mundial, aquell jove jueu alemany refugiat va ser percebut com una amenaça pels britànics i enviat, juntament amb tot un reguitzell de fugitius del nazisme, a Austràlia en una travessia en condicions denigrants a bord del vaixell Dunera que, quan va ser coneguda, va generar un veritable escàndol. D'Austràlia va ser traslladat a Bombai, des d'on va poder contactar

Una de les meves lectures predilectes és l'anomenada literatura del jo

amb els seus pares, que havien aconseguit escapar del nazisme i reconstruir la seva trajectòria professional als Estats Units. Retrobat amb els seus pares, després de la seva sorprenent peripècia, Richard W. Sonnenfeldt inicia, tot i la seva joventut, un reeixit camí com a instal·lador elèctric, que compaginarà amb l'inici dels seus estudis universitaris, que quedaran interromputs quan és

cridat a files per incorporar-se a l'exèrcit nord-americà, un fet que anirà acompanyat de l'adquisició de la nacionalitat. Desembarcat a Itàlia, participarà en les darreres batalles contra les forces de Hitler. Un cop acabada la Guerra, la seva condició de nord-americà d'origen alemany que dominava perfectament l'anglès i l'alemany el va dur a actuar com a cap dels intèrprets de la fiscalia dels Estats Units al judici de Nuremberg contra alguns dels principals dirigents nazis, amb els quals compartirà moltíssimes hores fins a conèixer-los en profunditat.

Són esgarriuosos alguns dels detalls que Sonnenfeldt ens aporta sobre les declaracions de Hermann Göring, Rudolf Hess o Rudolf Höss, que havia estat comandant del camp d'extermini d'Auschwitz. A l'edició publicada pel Berg Institute amb el títol *Testigo de Núremberg*, podem llegir reflexions de Sonnenfeldt com aquesta: “*No tenían miradas malvadas, ni parecían bestias con colmillos asesinos. Su normalidad física, la apariencia ordinaria de estos hombres eran incluso más escalofrantes de lo que hubieran sido las señales de la locura*”.

Xavier Menós

‘Happy days are here again’

Els veïns del carrer València van passar de ser ombres que es retallaven en el contrallum dels balcons oberts de l'Eixample a les 8 del vespre a convertir-se en unes cares conegudes que saludaves diàriament i que trobaves a faltar –moltes vegades amb una certa preocupació– quan faltaven a la cita espontània del reconeixement ciutadà als professionals de la sanitat.

Cada dia que robem al calendari i al confinament ens apropa a un Sant Joan que segurament no podrem celebrar amb abraçades ni petons. Els dies s'allarguen, les nits d'insomni s'escurcen però la confusió segueix en augment. És avui dilluns o dimarts? Ja fa dies que evito revisar l'agenda per no recordar-me dels projectes cancel·lats i dels viatges no realitzats. He après a viure pensant no més enllà de l'esmorzar de l'endemà. M'he refugiat en Filmin i en la lectura. He passat de l'assaig a la novel·la. De Susan Sontag a Baudelaire i he omplert tardes senceres aprenent a través d'una pantalla història de la fotografia gràcies a un

curs gratuït del Museu d'Art Modern de NYC (el MoMA). Ben aviat creuarem l'equador del 2020 i l'any anterior sembla que estigui un segle més endarrere. L'*impeachment* de Trump; els incendis d'Austràlia i de l'Amazones, els tiroteigs de Nova Zelanda, El Paso i Dayton; la dimissió de Theresa May i la concreció del Brexit; les eleccions generals a Espa-

Tot s'ha oblidat substituït per una realitat dantesca que ens transporta a les portes de l'Edat Mitjana

nya; Notre-Dame en flames; l'exhumació de Franco... Tot s'ha oblidat substituït per una realitat dantesca que ens transporta a les portes de l'edat mitjana.

Vivim en l'era de la informació però desconeixem l'essència d'un virus que ha trencat totes les nostres estructures socials i mentals. Va ser precisament

l'any passat quan un conjunt d'astrònoms van mostrar a la societat la imatge d'un forat negre. Un dels seus descobridors va afirmar que mirar a l'interior d'un d'aquests fenòmens espacials equivalia a “mirar a les portes de l'infern”. Estar enganxat a la televisió, llegir determinada premsa carregada de sensacionalisme equival també a mirar un infern evitable... Va ser llegint *On Photography* de Susan Sontag on vaig trobar una altra clau per sobreviure millor al confinament solitari. Obrint els àlbums de fotos he viatjat per la meva memòria, he vist i he tocat les cares de la meva família i amics... També he entès que malgrat tot sembli fosc ara, “happy days are here again” (‘els dies feliços tornen a ser aquí’), com diu la cançó de Milton Ager i que vaig escoltar recitar a Jessica Lange en una desfilada de Marc Jacobs.

Decideixo agafar-me als records i a l'esperança per no caure en un forat negre impenetrable que és tan a prop com la porta d'un balcó en ple Eixample de Barcelona.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Més evidència de pobresa

Entre les coses que ha deixat en evidència la pandèmia que hem patit hi ha la fragilitat del mercat laboral. Com era evident que passaria, tot un important sector que habitava en la precarietat i la inseguretat del lloc de treball s'ha vist d'un dia per l'altre sense cap ocupació ni ingrés. De la inseguretat laboral a la pobresa hi ha només una passa. A l'altra cantó de la porta a la qual ha cridat l'alarma del coronavirus, per molta gent hi havia la penúria. I no només la "pobresa relativa" de tenir pocs ingressos, sinó la mancança severa que porta a haver de recórrer a ajuts i al altruisme alimentari per sobreviure. *Pobresa de solemnitat*, en deien abans. I és que l'ocupació ja fa temps que ha anat esdevenint una cosa efímera, feta de compromisos de curta durada i de la conversió d'una part creixent dels treballadors en autònoms que es contracten i subcontracten amb tota la facilitat del món i sense que els ocupadors se sentin amb cap responsabilitat. Tot ben legal, encara que dubtosament ètic i poc sostenible socialment. És la famosa liberalització del mercat de treball que, deien els experts neoliberals, serviria per fomentar les contractacions i la superació de les elevades taxes d'atur. La reforma laboral que se'n va derivar el que va fer va ser legalitzar tota mena de formes de precarietat, de subordinació i de dependència. Tot un món deixat a la intempèrie. Amb aquestes bases, resultava evident que la recuperació de l'ocupació

després de la crisi del 2008, seria molt lleugera i etèria.

Es podien publicar estadístiques que millorava la inserció laboral, però en realitat hi havia multitud de persones que no tenien més remei que acceptar condicions draconianes: contractes de dies o setmanes, salaris indecents, falsos autònoms, acumular diversos treballs complementaris per obtenir un salari acceptable, discontinuïtat de feines. El triomf del món de la *gig economy*, és a dir, d'encàrrecs i *bolos* que serveixen per malviure quan la situació és de bonança i que et condemnen al no-res quan van mal dades. Hem donat per bo un mercat laboral dual en el qual un 60% dels empleats disposem de treballs més o menys segurs i salaris dignes, cosa que ens dona *dret* a mantenir una vida força estable i unes raonables expectatives de futur. Però hi ha un 40% de la població activa que viu en un altre món i sovint fem veure que no ens n'adonem. Una tercera part d'aquests són aturats de llarga durada i amb possibilitats gairebé nul·les d'accedir a alguna cosa semblant a un lloc de treball. Condemnats a malviure amb ajuts escassos i solidaritats familiars difícils. Els dos terços restants són treballadors en situació flotant –*reserva laboral*, se'n deia abans– la majoria dels quals han deixat de percebre cap ingrés amb l'impacte de l'epidèmia actual. Les xifres ho diuen tot. A Espanya, el 21,5% de la seva població està per sota del llindar de

la pobresa, una part de la qual és molt severa. Es concentra majoritàriament en famílies amb parelles de mitjana edat i amb fills on no hi ha l'efecte coixí que acostumen a tenir les persones amb accés al sistema de pensions. Dels 28 països de la Unió Europea, som el sisè amb més nivell de pobresa. Una de cada quatre persones es troba en zona de risc d'exclusió social. La pobresa no ha nascut amb el coronavirus, ja hi era, però ara s'ha evidenciat de manera cruel. Aquesta epidèmia ens deixa les imatges dantesques d'hospitals desbordats i amb gent condemnada a morir absolutament sola, però també les llargues corrues de ciutadans que han hagut de pidolar bosses d'aliments i d'ajudes per menjar. La tragèdia de caure en la pobresa no és només ni especialment material. És veure com la pròpia dignitat és trepitjada i patir una enorme humiliació.

Finalment sembla que el govern espanyol aprova un ingrés mínim vital per pal·liar una situació a totes llums inacceptable. Una llei necessària, però que serà ben segur insuficient per resoldre un problema que ha esdevingut estructural, de llarg abast, i que requereix més accions que proporcionar uns imprescindibles subsidis. I és que tothom hauria de tenir el dret i la possibilitat de desenvolupar un projecte de vida digna. Si no és així, no són persones individuals les que *fracassen*, sinó el conjunt de la societat. I d'una manera estrepitosa.

Llorenç Capdevila

DE REÜLL

No tinc temps de llegir

Segur que ho heu sentit a dir moltes vegades: "No llegeixo perquè no tinc temps." Si aquesta afirmació fos realment formulada des de la sinceritat amb un mateix i tothom pogués disposar, de cop i volta, del temps que no tenia –o no trobava–, el percentatge de lectors augmentaria de manera exponencial i llibreters, editors, autors i biblioteques es fregarien les mans. Doncs resulta que el temps ha aparegut.

De sobte, ens hem vist obligats a quedar-nos a casa i hem hagut de deixar de fer moltes coses que abans ens tenien ocupats o entretinguts per poder dir que no ens quedava temps per dedicar a la lletra impresa. I aleshores, és clar, han aparegut noves excuses. La més popular: "No sé què tinc, però aquests dies, tancat a casa, m'és impossible concentrar-me per llegir." Vaja!

És el que passa en una societat contradictòria com la nostra, on tothom reconeix els beneficis de la lectura, però ben

pocs experimenten la pràctica lectora. Hipocresia? Mandra? Conflicte d'interessos? El cas és que els humans (confinats o desconfinats) tenim prioritats. És normal que sigui així, perquè les hores passen volant i hem de seleccionar com les invertim. I llegir, en l'escala de coses que volem fer, ocupa sovint una posició prou reculada per no arribar-hi mai.

En fi, que, qui realment vol llegir, qui té la lectura literària com una pràctica vital, com una necessitat, troba temps per fer-ho, perquè prioritza aquesta activitat per sobre de, per exemple, mirar una sèrie, cuinar, fer esport o, fins i tot, dormir. La majoria, però, no troba mai el moment d'agafar un llibre. I què? No s'acaba pas el món, no ens enganyem. Els lectors no som pas éssers més feliços que la resta. El fet de tenir accés a un coneixement més profund de la naturalesa humana (que és del que tracta la bona literatura) no ens converteix, necessàriament, en bones persones. No

som més rics, per descomptat, ni adquirim més habilitats pràctiques. Qui no llegeix, al capdavant, podria dir que no ho fa perquè l'avorreix o perquè no li interessa. I no hauria de canviar res. El fet, però, que estigui tan estesa l'excusa de "no tinc temps de llegir", indica que algun benefici se li reconeix a la lectura, quan qui no la practica s'ha d'inventar excuses de mal pagador. El cas és que ara, amb les hores vagaroses del confinament, aquesta colla del "no llegeixo perquè no tinc temps" (salvant, suposo, algunes excepcions) han quedat en evidència. Com a societat llegim poc. Potser (i tant de bo m'equivoqués) cada vegada menys.

Tot sembla indicar que d'aquí a un temps la lectura literària haurà passat a ser una font residual i exòtica de plaer i coneixement, una pràctica anecdòtica oposada a allò que (pel que es veu) importa de veritat: la utilitat i el benefici material.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Miquel Erra

D'absències i retrobaments

Els problemes d'habitatge en un país superpoblat; la precarietat laboral; el malestar d'una nova generació que transita entre la tradició i la modernitat; o l'ensorrament del paper simbòlic de la família. Llegir Kim Ae-ran (Inchon, 1980) és situar-se, avui, a la seva Corea del Sud natal. Per això, les històries dels nou contes del volum *Corre, pare, corre!* s'ambienten en supermercats, en soterranis o en cambres de dimensions raquítiques. Espais tancats, sempre delimitats, on hi desplega històries sovint desencadenades per absència o una mancança.

Aquest recull és un dels més cèlebres que ha publicat fins ara la jove autora coreana i esdevé tota una declaració d'intencions dels mons que li agrada recrear. Es tracta de nou contes summament llargs, tots ells amb un fil conductor comú: la desaparició de la figura del pare –la tradició coreana és eminentment paternalista– o la seva incapacitat per exercir com a tal. La família esdevé el centre neuràlgic de cada relat, sovint

des de l'òptica d'uns fills que han hagut de madurar abans d'hora. Per això predominen els narradors en primera persona, per donar-los aquesta proximitat.

Són històries sense grans cops d'efecte, però capaces de sacsejar per la capacitat de recrear estats d'ànim, sovint carregats de quotidianitat. L'autora evita caure en el dramatisme, malgrat situacions que hi podrien abocar. Prefereix abordar-ho des de la ironia, fins i tot la candidesa d'alguns dels personatges.

Hi ha contes més claustrofòbics, d'altres més oberts. Si m'he de quedar amb tres, recomanaria "Un senyal d'amor", un dels més punyets del recull, amb el protagonista convertit en home-peix; "El peix de paper", una mena de faula sobre l'ofici d'escriure, i

"La casa on ningú truca a la porta", a l'entorn d'un singular pis compartit i el que comporta la manca de comunicació. Els contes de Kim Ae-ran estan carregats de detalls, però també destil·len un punt d'humor gairebé poètic, on es diu poc i es mostra molt.

CORRE, PARE, CORRE!

Autora: Kim Ae-ran

Traducció: Mihwa Jo Jeong i Alba Cunill

Editorial: Godall Edicions

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2017

Nombre de pàg.: 200

Pere Martí i Bertran

Jugant amb les paraules

Miquel Àngel Llauger (Palma, 1963) és llicenciat en Filologia Catalana, professor d'anglès, poeta, traductor... La seva poesia infantil té una clara influència de la poesia del *nonsense*, com deixa clar el subtítol d'una de les seves obres, *El mussol i el mixet. Versions del light verse i del nonsense verse* (Documenta Balear, 2013), i com veiem al seu darrer títol, *A d'armari*, que avui us volia recomanar, una petita joia en què Llauger fa palesos el seu domini de la llengua, el seu gust pel joc (amb les paraules, amb les rimes, amb els recursos literaris...) i el seu rigor, tant d'agrar en la poesia per a infants, ja que massa sovint sembla que tot s'hi valgui. El subtítol, *Un abecedari de les coses de casa*, ja ens indica que es tracta d'un abecedari, tan freqüents a la poesia infantil; un abecedari fet a partir de les coses més quotidianes, més casolanes: un armari, una banyera, un gerro..., però també un *kleenex*, un vàter o el wifi.

Tots els poemes tenen un protagonista infantil, un nen o una nena que té una visió, un ús, una descoberta de l'objecte en qüestió i ens en parla directament o sabem com

el viu, com el fa servir, com el meravella, a través d'un narrador en segona persona, un tu molt proper a l'infant, o a través d'un narrador omniscient, en tercera persona, d'aquells que ho saben tot i es poden ficar a tot arreu, inclosos els pensaments o els somnis dels protagonistes. Els poemes són d'allò més divertits, variats, fantasiosos i fins i tot esbojarrats, alhora que són plens de tendresa, d'alegria i de vida. Permeteu-me'n algun exemple: a "Fines-

tra" (pàg. 14-15), hi trobem un reguitzell de coses que hi podem veure a través: des de l'arc de Sant Martí, passant per un ocell, però també "un núvol que és un dofí" o "un rei muntant a camell", amb aquestes metàfores dels núvols tan assequibles als infants; a "Habitació" (pàg. 18-19), un nen presumeix de ser-ne el rei i senyor i, doncs, de fer-hi el que vol, fins que arriba l'hora d'endreçar, que el fa tocar de peus a terra; a "Mirall" (pàg. 28-29), una nena es meravella que la

nena que s'hi reflecteix l'imiti en tot: "Somriu quan tu somrius/ i diu el que tu dius. // Però quan tu te'n vas/...", aquest però obre tot un món de fantasia per al lector. I paro, que ja m'he passat de caràcters. Llegiu-lo, regaleu-lo, que no us en penedireu.

A D'ARMARI. Un abecedari de les coses de casa

Autora: Miquel Àngel Llauger

Il·lustradora: Gibet Ramon

Editorial: Eumo

Lloc i any d'edició: Vic, 2019

Nombre de pàgines: 58

NOVETATS EDITORIALS

‘Sense el dolor no hauríem estimat mai’
Joan Margarit / Ed. Proa

En el desconfinament editorial, arriba aquesta antologia de l’obra poètica de Joan Margarit, que té la particularitat d’haver estat feta pel mateix poeta. Des de jove es feia reculls dels autors que admirava. Ara, ho fa en primera persona; “Alguna cosa semblant a mirar-me al mirall que fa la porta vidriera que té darrere seu la foscor de l’últim quarto”.

‘Dones que no perdonen’
Camilla Läckberg / Amsterdam

En la novel·la negra nòrdica, Camilla Läckberg és ara una de les autores de més èxit. En aquesta novel·la, trenca les històries de tres dones que viuen en una aparent situació idíl·lica però en realitat estan sotmeses als seus marits. Sense haver-se conegut, idearan un pla per alliberar-se’n. El feminisme i la sororitat entren en aquesta gènere d’èxit.

‘Antologia de narrativa fantàstica catalana’
Emili Olcina / Ed. Laertes

Es reedita ara, amb un pròleg actualitzat, aquesta antologia que Emili Olcina va confegir l’any 1998 amb autors catalans que han conreat un gènere, el de la narrativa fantàstica, que podria semblar inexistent en la nostra literatura. I no és així: Joaquim Ruyra, Raimon Casellas, Martí Genís o Joan Santamaria, entre d’altres, el van conrear.

‘Principi de realitat’
Jordi Muñoz
L’Avenç

Subtitulat com *Una proposta per a l’endemà del procés*, aquest assaig analitza el que ha passat els darrers anys a Catalunya però també desbrossa viarany de futur. Crítica duríssima de l’Estat espanyol però també autocrítica d’un independentisme que l’autor creu que no hauria d’estar ancorat en la declaració fallida del 27-O de 2017.

‘De sobte, una estrella’
Pilar Pascual
Ed. La Galera

Coneguda per ser autora de la saga infantil *Mundo Sueño*, Pilar Pascual explica ara la història d’una nena que viu la separació dels seus pares. Els pares de l’Eloi, que té 10 anys, li diuen que l’estimaran sempre però ell no ho veu clar, i vol passar el temps amb el seu gos i el seu gat. Fins que, passant l’estiu a casa l’àvia, viurà un fet màgic.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

Llorenç Soldevila

El Cantarell

“ La roureda, encara avui, és un oasi enmig d’una esplanada de camps cultivats. Un bosc, on, com abans, la piuladissa dels ocells és l’únic que trenca o acompanya el silenci ombriu i frescal del lloc.

Hi vèiem saltironar la puput, treballar incansablement el pica-soques arrapat al tronc d’un roure per a obrar-hi el niu. I petits ocells, quasi imperceptibles, com l’ull de bou, mínima boleta alada. I enllà del cel, majestuós, traçant inacabables cercles, l’esperver, fitant l’aire i els camps.

A l’estiu, les orenetes omplien l’aire amb el seu vol zigzaguejant, inquiet. Planejar breu, nerviós i trencat, a l’encalç dels insectes, acompanyat amb el contrapunt de la xiscladissa alegre i vibrant.

Quan, al caure la tarda, els ocells descansaven en el pentagrama de fils elèctrics, hi escrivien insòlites melodies amb els seus cossos negres en repòs. Era com la música callada del món i de la natura, que entra pels ulls i es converteix en melodia al pensament, quan s’admira amb fervor el do plural de la vida i de la terra. ”

Joan Sunyol

AUTOR

Joan Sunyol
(1922-2014)

OBRA

‘Retorns’
Viena/Columna, 1994

INDRET

Roureda del
Cantarell

MUNICIPI

Vic

COMARCA

Osona

La roureda de roure martinenc (*Quercus humilis*) és, sens dubte, el bosc representatiu de la Plana de Vic. Actualment queden molt pocs exemples de rouredes madures, com la del Llopart, a Sant Julià de Vilatorrada, la del Cantarell, a Vic, la de Collsuspina o la de Salou, a Tavèrnoles. La del Cantarell en un punt cèntric de la plana és a tocar del torrent de Sant Martí que, poc després, desaigua en el riu Gurri. De sota els roures estant, en una mena de bombolla d’ombra es pot veure mirant cap a l’est, l’ermita de Sant Jordi enmig dels camps conreats. En qualsevol punt de la roureda podem llegir aquest text de Joan Sunyol, molt adient en uns temps com aquests, en què hem recuperat la connexió amb la natura.

CONCURS NARRATIVA CURTA - 2n classificat 2018

LA TIETA

Jordi Riera • Granollers

Il·lustracions: Maria Peix

Tots estaven ben asseguts, amatents, esperant que tot comencés. Es va obrir la porta gran. Els murmuris es van anar fonent fins que va regnar un silenci respectuós. La tieta, ben tibada i flamenca, va entrar fent petites passes. Sense mirar ningú, avançava per la sala despullada d'artificis a les parets. Totes les mirades, algunes de sorpresa, altres d'admiració, contemplaven aquella senyora de caminar decidit. Avançava sense dubtar pel passadís central, entre els bancs on estaven situats els assistents. A mesura que s'adonaven de qui entrava, tothom s'alçava en senyal de respecte.

Els de la funerària van aixecar delicadament la tapa del taüt. L'home de més edat li va donar la mà i la va ajudar a posar-se a dins. Després, amb cura i circumspècció, juntament amb el seu company, van tancar la caixa. En vida potser era un sac de virtuts, però allò que es diu puntual mai no ho havia estat, la tieta. Per res del món havia arribat mai a l'hora enlloc. La causa, aquesta vegada, era el maquillatge; s'havia barallat amb la cosmetòloga. La dona, presumida d'ençà que tenia ús de raó, no es conformava amb una feina feta de pressa i corrents. Després d'una ferma discussió i de posar els punts sobre les is, finalment aconseguí el que volia: un tractament acurat, com el que creia merèixer.

Els familiars es mostraren molestos amb els de la funerària. Van pensar: "Avui en dia no hi ha cap consideració, ningú avisa mai de res". Ells, juntament amb amics, coneguts i saludats, s'havien passat tot el dia vetllant un taüt buit. Hores i hores parlant d'ella, recordant velles anècdotes o resant oracions davant del fèretre tapat. Tot un fotimer de paraules i accions malgastades, adreçades a un recipient de fusta sense inquilí.

Tot estava ja vist per a sentència, tothom era a lloc, la cerimònia per fi podia començar. Trencant el silenci, commogut i coix, va sortir a cantar a l'escenari el vell tenor amant de la tieta. Encara que tothom es pensés que aquella dona moria tan verge com havia arribat al món, el cert és que no era ben bé així. Aquella dama –qui ho hauria dit mai!– de verge no en tenia res. El tenor prou havia intentat durant dècades formalitzar la relació pecaminosa. La vella senyora, però, de cap de les maneres no havia volgut donar el sí. Els pares i la resta de parents, ja de petita, l'havien predestinada a quedar-se soltera. Qui era ella per contradir tanta gent assenyada del seu entorn més proper?

La cançó *Rosó, pel teu amor* era la preferida de la tieta. El tenor va desafinar com un lladre intentant entonar-la. La dona silenciosa no es va moure de dins el taüt. Ja hi estava acostumada. Apreciava des de feia temps aquell *vibrato* tirant a desorbitat i aquells galls que omplien d'humanitat l'execució de la peça. La pianista que l'acompanyava, una gran solista, anava a un tempo del tot personal. Gràcies a la reverberació de la sala, les notes s'escampaven i es mantenien dins del recinte. Un gran clímax d'emocions, talment com si fos un concert modern de dissonàncies musicals d'avantguarda.

Ja des del principi de la cerimònia, la ploranera contractada per la família demostrava una gran professionalitat. Els gemecs semblaven acompanyar perfectament la falta de ritme de la cançó. Al costat de la somicaire hi havia la seva neta, que estava aprenent l'ofici. Una feina sense alts

ni, sobretot, baixos, i amb un futur assegurat. La noia, que considerava que l'art interpretatiu s'havia de posar al servei de la comunitat, prenia nota i esperava saber actuar, amb el temps, tan bé com ho feia la seva àvia.

A la segona filera de bancs, just darrere dels parents més propers, hi destacava una dona de mitjana edat. La senyora, amb una llarga cabellera pèl-roja, portava un bonic turbant oriental ple d'estrelles. Era una vident que gaudia d'una clientela selecta de velles solteres, vídues i altres persones de la tercera edat. Amb el seu coneixement del tarot, ajudava a recórrer el camí de la vida i avisava i preparava les persones per als tràngols futurs. Les cartes no mentien. Ella havia tingut una relació molt especial amb la tieta. Estava del tot satisfeta del servei que li havia donat. Ja feia anys que l'avisava que la mort la rondava, i ho havia acabat encertant de ple.

Quasi tres bancs sencers eren plens d'antigues alumnes. La difunta, de joveneta, havia estat exiliada amb els seus pares a França. El seu pare pertanyia al bàndol republicà. Varen ser només uns anys, però allà va aprendre a parlar perfectament el francès. A París, cada 14 de juliol, quedava comocionada per la celebració de la festa de França. Les desfilades i els focs artificials la impressionaven. Quan escoltava l'himne de la Marsellesa, amb la seva crida contra la tirania, els pèls se li posaven de punta. En retornar a Barcelona, en un pis de lloguer de l'Eixample, es va dedicar a fer classes d'aquell idioma a jovenetes que somiaven de tenir amors sota el cel de París. Les seves classes, sempre originals, començaven fent-los cantar: "*Allons enfants de la Patrie. Le jour de gloire est arrivé!*". A continuació, agafava com a llibre de text la revista *Paris Match*, que trobava als quioscos de les Rambles. Un setmanari veraç i realista que informava de la societat i de la vida dels homes i les dones que protagonitzaven la vida política i artística del país veí.

La senyora contractada per presentar l'acte va donar les gràcies al tenor i va començar a parlar de les virtuts i magnificències de la difunta. Un llistat d'allò més creatiu, adornat amb boniques, barroques i llargues frases. Ho havia escrit la mateixa tieta unes setmanes abans de morir. Per fer-ho, s'havia inspirat en el que posaven les esqueles de *La Vanguardia*. Aquella secció, juntament amb la vinyeta de les deu diferències, era el que més li interessava del diari.

El llistat va començar amb la faceta de col·leccionista de la tieta. Les boles de neu, amb les seves esferes transparents amb una escena a dins, l'entusiasmaven. Les seves amistats les hi havien portat d'arreu del món. Ella, quan movia la bola i feia caure la neu, se sentia transportada al costat de la Torre Eiffel, la muntanya de Montserrat, la torre de Londres o el castell de la Ventafocs de Disneyland. Uns paradisos recreats en què ella, ingràvida i sense edat, s'hi veia passejant cofoia i contenta. Altres col·leccions de la tieta eren la

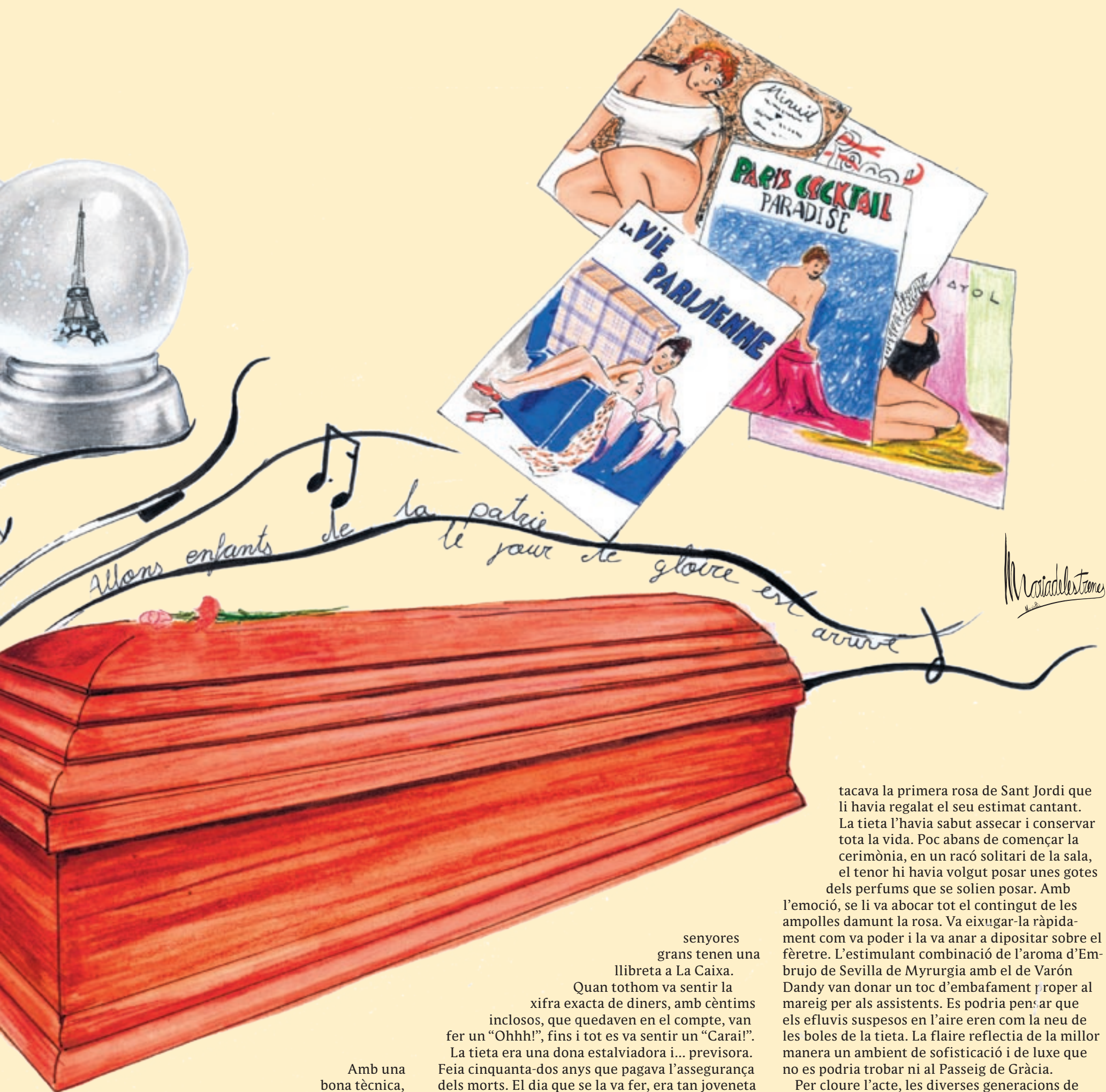
de didals de porcellana o les figures de Lladró, amb aquelles flors tan delicades. Totes les peces la bona dona les donava al Museu del Disseny de Barcelona. Estava completament segura que els anirien molt bé per completar els grans buits del seu fons.

Entre les col·leccions hi havia un bon reguitzell de revistes franceses de diverses èpoques. Les deixava en herència als nebots, perquè les venguessin a alguna parada del Mercat del Llibre Vell de Sant Antoni. Per boca de la presentadora, els demanava que no se les miressin gaire, ja que eren antigues i estaven passades de moda. Si algú les hagués remenat, potser hauria quedat sorprès,

perquè hi havia alguns títols dedicats a l'estudi acadèmic de l'anatomia. Es tractava d'uniques revistes que s'havien venut molt bé a finals dels anys quaranta i als anys cinquanta. Estaven plenes de fotos de noies nues i anaven destinades a artistes que no es podien pagar les models al natural. Amb aquestes publicacions podien fer pràctiques de dibuix i pintura per un cost molt reduït. Encara que algunes persones malpensades deien que estaven destinades a exacerbar els desitjos lúbrics masculins, no hi havia cap prova fefaent d'aquest fet. Curiosament, algú amb una imaginació desfermada podia arribar a pensar que, en algunes d'aquelles fotos, com la de la noia amb una flor a la mà o la que tocava el violí, la model retratada s'assemblava molt a la tieta quan era jove.

Eren fotografies tafaneres de noies boniques de pits generosos. El sexe femení estava dissimulat com si no existís. La censura de l'època va pensar amb molt bon criteri que un petit triangle ple de pèl no aportava cap valor estètic a les imatges.

Amb una bona tècnica, els fotògrafs aconseguien en el laboratori que aquesta part mostrés una pell tan llisa com la d'altres parts del cos. En fi, ningú sabia de manera fidedigna per què la tieta guardava aquelles revistes. Potser en record d'una antiga afició a dibuixar, desconeguda per tothom, o tal vegada perquè alguna coneixença les hi havia fet arribar per ensenyar-li la seva semblança amb una determinada model.

Els hereus ja estaven impacients per obtenir informació sobre la col·lecció que els interessava més: la dels diners. Es van animar quan es va començar a parlar d'una llibreta de La Caixa d'Estalvis. Ja se sap que, per llei no escrita, totes les

senyores grans tenen una llibreta a La Caixa. Quan tothom va sentir la xifra exacta de diners, amb cèntims inclosos, que quedaven en el compte, van fer un "Ohhh!", fins i tot es va sentir un "Carai!". La tieta era una dona estalviadora i... previsor. Feia cinquanta-dos anys que pagava l'assegurança dels morts. El dia que se la va fer, era tan joveneta que el venedor no confiava que ho fes amb bona intenció. Es malfiava que aquella noieta no volgués fer una ximpleria i la seva empresa hagués de pagar des d'un bon principi. Li va fer firmar un paper, segons el qual es comprometia a no morir-se fins que arribés a vella. La bona dona va complir la promesa. En el moment del traspàs, la companyia d'assegurances, que havia perdut la seva assegurada més antiga, va tenir un detall. El delegat, present a la cerimònia, va col·locar un clavell de plàstic sobre el taüt sense cap tipus de sobrecost. La flor va ser contemplada amb admiració pels que la van poder veure des de les primeres files.

A sobre del color caoba de la caixa també hi des-

tacava la primera rosa de Sant Jordi que li havia regalat el seu estimat cantant. La tieta l'havia sabut assecar i conservar tota la vida. Poc abans de començar la cerimònia, en un racó solitari de la sala, el tenor hi havia volgut posar unes gotes dels perfums que se solien posar. Amb l'emoció, se li va abocar tot el contingut de les ampolles damunt la rosa. Va eixugar-la ràpidament com va poder i la va anar a dipositar sobre el fèretre. L'estimulant combinació de l'aroma d'Embrujo de Sevilla de Myrurgia amb el de Varón Dandy van donar un toc d'embaïfament proper al mareig per als assistents. Es podria pensar que els efluvis suspesos en l'aire eren com la neu de les boles de la tieta. La flaire reflectia de la millor manera un ambient de sofisticació i de luxe que no es podria trobar ni al Passeig de Gràcia.

Per cloure l'acte, les diverses generacions de dones que havien passat per les seves classes de francès s'aixecaren i s'arregleraren al costat del fèretre. Dirigides pel vell tenor, entonaren amb un accent excel·lent dels ravals de París la Marsellesa. El fervor patriòtic desfermat, encara que fos per l'himne d'un altre país, va fer trontollar els ànims de molts. El ressò a la sala de les notes cantades a ple pulmó, juntament amb l'olor embriagadora dels perfums de la rosa seca, va motivar que la majoria dels assistents traguessin els mocadors per eixugar-se les llàgrimes.

Quan s'emportaven la caixa per donar-li sepultura, a alguns els va semblar sentir una veu emocionada que sortia del taüt, que deia: "Quina cerimònia més bonica".

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

122

LÈXIC

La volta al món en 80 termes (I)

ÀSIA

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Avui us volem proposar una ruta terminològica per tots els racons del planeta. Cada setmana viatjarem per alguns termes –més o menys familiars o desconeguts– dels cinc continents.

La primera parada la fem a l'Àsia; comencem pel Japó. Alguns deuen haver tastat un bolet molt apreciat en la cuina d'aquest país: el **xiitake**. Consulteu aquest i altres termes al diccionari de *Gastronomia japonesa* del Termcat.

Anirem ara fins a la Xina. D'allà us en podreu endur dos bonics records per als amics: l'**erhu**, un instrument de corda que de tant en tant sentim al metro de Barcelona, i

el **mahjong**, un dels jocs de taula més populars del país.

Si el que voleu és arribar al sostre del món, tingueu en compte l'època dels **monsons** i deixeu-vos guiar per la saviesa d'un bon **xerpa**. Els que aneu a Mongòlia, no us perdeu els **petròglifs** del massís de l'Altai, Patrimoni de la Humanitat des del 2011. Al Kazakhstan haureu d'aprendre algunes paraules de **kazakh** o de les altres 13 llengües que s'hi parlen. I si marxeu més al nord, a banda d'agafar l'abric, perdeu-vos per la **tundra**.

Continuem la ruta per l'Índia vestits amb una **kurta** o amb un **sari** per no desentonar. Allà refareu els vostres **txakres** si la fatiga

del viatge us els ha malmès. Compte, tant en aquest país com al Pakistan, la passió pel criquet s'encomana. I si us arribeu a Sri Lanka, visiteu un **dàgoba** (monument per guardar-hi relíquies) la mateixa construcció que a l'Índia anomenen **stupa**. Després, agafem les maletes i cap a l'Orient Mitjà. Afamats, ens aturarem en algun dels països àrabs i tastarem un **xauarma** autòcton. Ah! I quan passeu per Israel, no oblideu de bescanviar els vostres euros per **xéquels**.

Fins aquí la primera etapa. La setmana vinent tornarem a fer la motxilla i anirem a l'Àfrica.

Font: Termcat (text adaptat).

ENGLISH IN A BITE

ANGLÈS

You scratch my back and I'll scratch yours

This week's article is about **idioms** that include **parts of the body**. Can you match the idioms to their meanings?

CATALÀ

Si tu em rasques l'esquena jo et rasco la teva (avui per tu demà per mi)

Aquesta setmana la secció tracta de frases fetes que inclouen parts del cos. Relacioneu les frases fetes amb el seu significat:

1.	Can you help me with this project? <i>You scratch my back and I'll scratch yours.</i>	a)	fail
2.	Paul got <i>cold feet</i> and called off the wedding.	b)	persuade
3.	Cruises <i>cost an arm and a leg</i> these days.	c)	quickly
4.	The new business went <i>belly up</i> after a year.	d)	ask someone something they know a lot about
5.	I can't remember my sister's phone number <i>off the top of my head</i> .	e)	offer to help someone if they help you in return
6.	The President had to <i>think on his feet</i> during the press conference.	f)	want something very much
7.	I would <i>give my right arm</i> for a decent cup of tea.	g)	feel nervous or scared
8.	I didn't want to go to the party but my friends <i>twisted my arm</i> .	h)	give anything, regardless of the sacrifice required; be selfless
9.	My grandmother was so generous. She would <i>give you the shirt off her back</i> .	i)	a lot of money
10.	My brother loves to <i>pick my brains</i> about politics.	j)	from memory

Les solucions de la setmana anterior:

GENERAL KNOWLEDGE: Lust, greed, gluttony, greed, sloth, envy, wrath & pride ■ Mars ■ Radiation ■ Flowers ■ Queen Elisabeth II
WHAT DO THEY HAVE IN COMMON? : They're all airports: JFK is in New York; Marco Polo in Venice; John Lennon in Liverpool; and Batman in Turkey! (Really!) ■ They're all professions. ■ There are no words in the English language that rhyme with them. ■ They were all born in Hawaii. ■ They're types of apple.

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

MARIANNE FAITHFULL
‘Easy Come Easy Go’
Decca, 2008

Easy Come Easy Go és un disc relativament nou, de fa *només* 12 anys, però la cantant, Marianne Faithfull, no és pas nova, ja porta molts discos a l'esquena. El primer el va gravar el 1965, amb 19 anys, uf! Als anys seixanta va ser xicota primer de Mick Jagger i després de Keith Richards, tots dos dels Rolling Stones. O potser va ser al revés. Aquestes males companyies la van fer caure en la droga i per això va estar deu anys sense gravar, però a finals dels setanta va tornar i des de llavors sempre se'n surt bé. *Easy Come Easy Go*, que és doble, amb 18 cançons, té una producció impecable de Hall Willner, uns músics d'estudi excel·lents i, com a convidats en diversos temes, unes quantes estrelles del rock, com Nick Cave, Rufus Wainwright, Teddy Thompson, Jarvis Cocker, Sean Lennon, Warren Ellis i el mateix Keith Richards, entre d'altres. Tots a retre

homenatge a una de les dives del pop rock. La veu, això sí, té l'empremta dels anys i de massa whiskys, però no hi fa res, hi queda la mar de bé. Tres temes em tenen el cor robat: “The Crane Wife 3”, de Colin Maloy, que canta amb Nick Cave; “In Germany Before The War”, de Randy Newman, i “Dear God Please Help Me”, de Morrissey. Però és injust triar-ne només tres, perquè pràcticament tots sonen de meravella.

EL TEST
Isaac Pecino

Primer instrument que vas tocar? La flauta a l'escola. **Primer grup del qual vas formar part?** LCasei i els Immunitos, un grup de versions. **Primer concert en directe?** A Sant Bartomeu del Grau en una festa major amb els LCasei. **Primer disc que et vas comprar?** Un recopilatori dels Beatles, de color blau. **Quants discos tens?** Uns 300. **Salva'n tres.** *Come On Over*, de Shania Twain; *Destiny*, de Gloria Estefan, i *Hugo*, d'Hugo Salazar. **Un concert (com a públic) per recordar.** El de Gloria Estefan a València per celebrar que hi començaven a fer curses de Fórmula 1.

NOTES

Dues dècades de versions amb Hotel Cochambre

La majoria d'hotels del país encara estan tancats per culpa de la crisi del coronavirus. N'hi ha un, però, que ja està esmolant les eines per obrir ben aviat. És Hotel Cochambre, un hotel ben poc convencional ja que es tracta d'una banda de versions que va revolucionar la graella sobretot de les festes majors quan va néixer, ara fa ja 20 anys. I per celebrar aquestes dues dècades a dalt dels escenaris, la banda liderada pel carismàtic Benito Inglada havia preparat un concert especial amb la projecció del documental *Hotel Cochambre, 20 anys* sobre la història i els èxits de la formació. La crisi de la Covid-19, però, va obligar la banda a cancel·lar el concert,

que es reprogramarà tan aviat com la situació ho permeti. El documental, en canvi, sí que es va poder veure la setmana passada al Canal 33, on es repassava la història d'una banda pionera en posar un punt de teatralitat a les seves actuacions tot versionant cançons amb ironia i originalitat. Hotel Cochambre va néixer el 2000 quan (segons la seva versió) cinc treballadors d'un hotel que tancava van començar a cantar les cançons de les estrelles que s'hi havien allotjat. Avui en dia, Hotel Cochambre és un dels grups més contractats de Catalunya i acumula quatre premis ARC com a millor banda de versions del país. Aquest estiu, amb el permís del coronavirus, tornaran a fer mal.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

BERTA SALA
‘Hertogstraat’

La manresana Berta Sala debuta amb un primer disc que ha batejat amb el nom del carrer de la ciutat holandesa que la va acollir durant un any. I allí, envoltada de tulipes (o no), és on van néixer les cançons d'un primer treball que agermana ritmes mediterranis i llatins amb melodies populars. A l'àlbum hi trobem des d'havaneres (“Havanera del nord”) fins a peces que s'acosten al tango (“Sola”) o el pop tenyit de jazz (“En veu baixa”). Sala, acompanyada d'un quartet, es mostra solent i polivalent en un disc que esperem que tingui continuïtat.

PIXAMANDÚRRRIES
‘Dels rics i dels pobres’

Pixamandúrries és un grup de punk, rock i hardcore de l'Empordà que va tenir cert ressò als anys 90 durant l'època daurada del rock en català. El 1990 va publicar el seu primer disc, el 1993 el segon i el 1994 va enregistrar *Dels rics i dels pobres*. Aquest treball, però, es va quedar en un calaix i no ha estat fins ara que ha vist la llum. El grup, això sí, de moment no s'ha plantejat tornar als escenaris ni aquí ni fora dels Països Catalans (als anys 90 van ser dels primers a fer gires per Europa). L'àlbum pòstum, doncs, arriba 25 anys després. Val més tard que mai.

GYOZA
‘Early Bird’

Les gyozes són una espècie de crestes japoneses –*empanadilles* pels no iniciats– que combinen prou bé amb el sushi, però també és el nom d'una banda de Barcelona que no té res a veure ni amb la gastronomia ni amb el rock amb regust japonès que facturaven bandes com els enyorats Eikostate. Els Gyoza barcelonins beuen de formacions com Foo Fighters o Queens Of The Stone Age i faran les delícies dels amants del postgrunge. *Early Bird* és el seu segon disc i conté deu peces desacomplexades, vitals i viscerals. Tasteu-los.

ECONOMIA

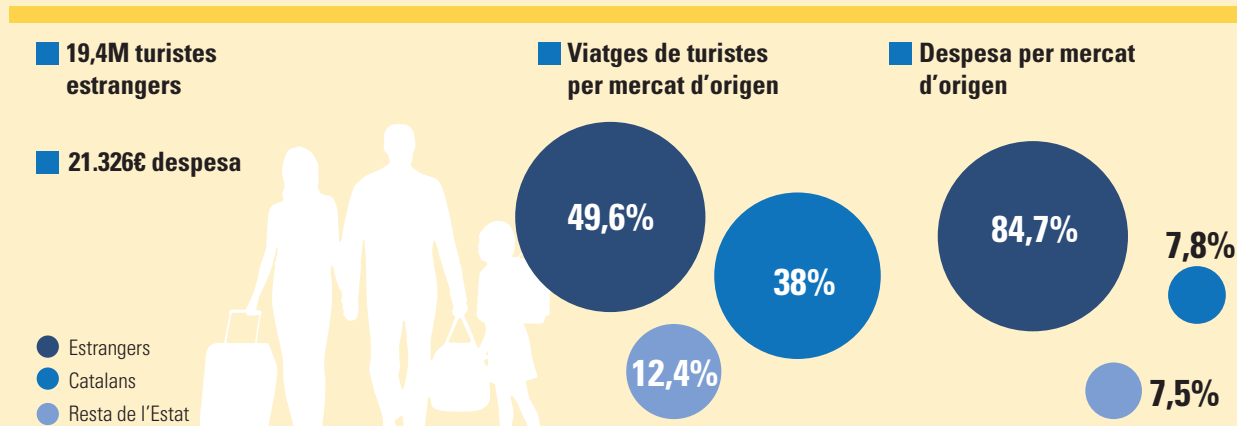
Marta Escobar Martí/AMIC

EL CAFÈ PER A TOTS NO SERVEIX PER SALVAR EL TURISME

El turisme local “no és suficient” per complir les expectatives i el cafè per a tots no serveix per salvar el sector. Com en pràcticament tot, cada territori de l'Estat espanyol té les seves pròpies particularitats, i mentre que Catalunya i les Illes Balears reclamen coordinació europea per no donar per perduda la temporada, Andalusia sap que si els visitants locals confien en ells tenen molt terreny de joc guanyat. Així s'ha posat de manifest durant una trobada sobre les perspectives turístiques per a aquest estiu organitzat per Acave i amb la participació de la consellera d'Empresa i Coneixement, Àngels Chacón; el director de l'Agència d'Estratègia Turística de Balears, Manuel Porras, i el viceconseller de Turisme d'Andalusia, Manuel Alejandro Cardenete. Diferents colors polítics, però prioritats similars a les quals havia de donar resposta la secretària d'Estat de Turisme, Isabel María Oliver, que, per “problemes informàtics”, no participava a la reunió. El principal nexe d'unió entre comunitats? La quarantena imposada pel govern espanyol, que encara incentiva menys el turisme.

Si bé és cert que la pandèmia de la Covid-19 ha posat de relleu la necessitat de potenciar el turisme local, també ho és que només amb els visitants domèstics no es compleixen les expectatives. Catalunya va tancar el 2019 amb una despesa turística total de 25.168 milions d'euros, un 4,5% més que l'any anterior. El 84,73% de la despesa prové del turisme estranger, que va gastar un total de 21.168,4 milions d'euros, davant dels 1.946,6 milions –un 7,73%– que van gastar els catalans al territori i els 1.894,7 –7,53%– els visitants de la resta de l'Estat. Si més de 19,4 milions de turistes estrangers van visitar Catalunya l'any passat, com recuperarà el territori la despesa que representa?

La clau és trobar una estratègia no només a escala autonòmica i estatal, sinó també a escala europea per evitar, en paraules de Chacón, “situacions de desconcert i preocupació”. La dependència de Catalunya del mercat europeu impedeix que només el turisme local salvi la temporada, cosa que posa

en evidència que “per molta demanda interna que hi hagi, no complim les expectatives”. Però solucionar això no és tasca de les famílies o de les empreses, sinó que, segons la consellera, “les ajudes han de venir del sector públic”.

En aquest sentit, el viceconseller de Turisme d'Andalusia ha demanat que Espanya llanci uns bons vacacionals o familiars com ha fet Itàlia, “un pla nacional de vacances, que doni bons de 500 euros a rendes inferiors a 40.000 euros”. Aquests bons es retornarien a la declaració de la renda de l'any que ve i, segons exposa Cardenete, “els diners que poden semblar un cost per al govern tindran un efecte multiplicador via IVA i impostos”.

Aquest bo pot tenir efectes visibles en comunitats com Andalusia, però no seria el mateix per a Catalunya o les Illes Balears, que viuen del turisme estranger. És per això que Chacón insisteix en la necessitat d'adoptar “mesures per captar turisme internacional” i de comptar amb “ajudes directes imprescindibles” que frenin la seva caiguda.

Per elaborar aquestes mesures és important tenir en compte que “si no som capaços d'unir oferta i demanda, no hi ha mercat que existeixi” i, com subratlla el director de l'Agència d'Estratègia Turística de Balears, “és fonamental treballar per aconseguir un protocol estandaritzat i consensuat a escala europea” perquè, adverteix, “sense això

poc podrem parlar de reactivació”. I la reactivació també va de “mantenir i protegir el capital humà de les empreses turístiques”, motiu pel qual tots els agents polítics demanen que els ERTO per causes de força major s'allarguin fins que acabi la temporada i evitar així que es converteixin en ERO.

Presumiblement, també canviarà la manera de consumir el turisme i aquí les agències de viatges tindran un paper molt important. Si la digitalització va comportar que molts dels consumidors es muntessin els viatges pel seu compte, ara la informació i la seguretat agafen protagonisme i les agències seran les que ho podran garantir. Però tornem al mateix i això torna a ser el peix que es mossega la cua.

El turisme, com altres sectors, no ha rebut més ajudes que els ERTO i els crèdits ICO i això no garanteix liquiditat. No importa el color polític, no importa l'esquerra, la dreta o el centre, perquè la prioritat per a tots és la mateixa: salvar empreses, salvar el sector, salvar els llocs de treball i tenir liquiditat. I per això calen més mesures i, sobretot, que siguin debatudes i consultades amb tots els territoris. I és que assabentar-se a cop de BOE de coses com, per exemple, de la prohibició que entrin creuers en segons quins ports de l'Estat, comença a cansar ja els dirigents polítics de les comunitats.

INDICADORS

Nul·la activitat turística

La suspensió d'obertura al públic dels establiments d'allotjament turístic arran de la crisi sanitària de la Covid-19 va provocar que aquests comencessin a tancar les portes a partir del 19 de març i fins al dia 26, quan ho van fer definitivament. Per aquest motiu, per primera vegada l'activitat turística durant un mes d'abril als hotels ha estat nul·la i els ingressos per cada habitació han quedat reduïts a zero.

La competitivitat en preus

La competitivitat en preus de la indústria manufacturera catalana en relació amb els països industrialitzats va pujar el quart trimestre de 2019 en 0,6 punts respecte al mateix període de l'any anterior en arribar fins als 105,1 punts. També va pujar la competitivitat revelada a partir de la quota de mercat de les exportacions en relació amb els principals mercats amb què Catalunya té fluxos comercials.

ALEGRIA INTERIOR

Eulàlia Robert, directora de PNL Barcelona

I tu, com estàs?

Estem vivint moments excepcionals. Molt pocs de nosaltres hem passat en la nostra vida per una situació d'alerta mundial com la que estem vivint en aquests moments, amb mesures d'aïllament i confinament que poden durar setmanes. Algunes vivències poden resultar dures i necessiten respecte, paciència, afecte i acceptació dels uns amb els altres.

Aquesta situació actual ens planteja grans reptes socials, però també personals.

Encara que tots compartim la situació general de forma similar, a nivell personal vivim les situacions quotidianes de forma diferent i molt subjectiva.

Aquesta subjectivitat ve en funció d'emocions i sentiments, dels nostres valors, creences, necessitats, hàbits i entorns en què estem confinats o en els quals ens movem.

Moltes persones estan prestant serveis a altres persones, perquè no faltin recursos bàsics com ali-

ments i medicaments i, sobretot, atenció sanitària.

Com a societat tenim un deute amb aquelles persones que estan cuidant de la salut de majors i malalts, fins i tot a costa de posar en risc la seva pròpia salut.

Gràcies!

Encara que experimentem moments d'inseguretat, incertesa o preocupació, també podem viure des de més calma i serenitat.

En aquest sentit, aquests dies es poden dedicar uns minuts a fer algun tipus de meditació.

Es pot *meditar*, simplement, prestant atenció a com estem respirant, atenent a com s'expandeix el pit quan l'aire entra en els nostres pulmons i com es relaxa quan l'aire surt. És interessant adonar-se si la respiració és profunda o si és més superficial, si s'expandeix més el pit o l'abdomen, si el ritme és ràpid o lent, i podem anar trobant formes de calmar la respiració, perquè sigui una mica més rítmica, una mica més profunda i una mica més abdominal.

Mentre estàs llegint aquestes línies i, potser, prestant atenció a com respires, pots adonar-te com estàs vivint tu ara mateix. Com et trobes? Quins són els teus reptes?

Segurament en la teva vida has superat dificultats amb anterioritat, com ho vas fer? Què et va ajudar en aquelles situacions?

De la mateixa manera que pots recordar el que vas fer ahir, també pots recordar de quina manera vas ser capaç de sortir d'una experiència que, al seu dia, et semblava impossible de superar.

Les persones tenim molts més recursos dels que ens pensem. De vegades com més desesperada sembla una situació més ràpidament apareix una solució o una nova forma adaptativa per superar-la. Els éssers humans estem preparats per trobar formes creatives de viure les situacions de crisi.

Com hem escoltat alguna vegada, en xinès la paraula *crisi* està formada per dos caràcters. El primer és *wei*, que significa perill, i el segon és *ji*, que vol dir oportunitat.

De la mateixa manera que diàriament escoltem notícies que poden *espantar*, també ens adonem que apareixen actuacions generoses i altruistes, llegim que estan baixant els nivells de contaminació en molts llocs. Quines oportunitats creus tu que s'obren en l'àmbit general i social en aquests moments?

Si aquesta situació per a tu representés una oportunitat de fer algun canvi positiu en la teva vida, quina seria aquesta major oportunitat per a tu?

L'HORÒSCOP

Dhanna Astròloga

Del 29-05-2020 al 04-06-2020

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Mart i Neptú a Casa XII et fan atendre el món interior. La feina et preocupa i fas gestions per millorar el sector. A l'àrea domèstica es preveuen trasllats o redecoració.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Continues immers en qüestions relatives al passat i fins i tot t'agradaria retrobar-te amb algú que va ser important a la teva vida. Més notícies relatives a l'economia.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Mercuri a Casa II inclina a gestions vers l'economia i a ser prudent per no estirar més el braç que la màniga. Al sector professional, demanes explicacions i concreció.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Mercuri al teu signe inclina al moviment. Si les coses no es mouen, faràs que es moguin. El sector laboral comença a tenir activitat, tot i que potser no al ritme que vols.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Enfocat en el futur i en com estructurar-lo. Mercuri per Casa XII et porta a refugiar-te, a cercar la solitud i a pensar en aquelles coses que estan pendents de resoldre.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Amb la parella feu plans de futur per iniciar una convivència o tenir fills. Si esperaves tornar a treballar, pot donar-se el moment. Visita un familiar d'edat avançada.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Amb Venus a prop del Sol pots viure un moment de reafirmació del jo, de l'entitat més personal. Cerques allò que et fa feliç i t'acostes a les teves necessitats reals.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Amb el Sol a Casa VIII pots rebre una empenta en recursos o economia que t'ajudi a tirar endavant un projecte professional o bé una nova etapa en un sentit més personal.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Poses energia a lluitar pel futur que vols des d'una actitud madura i silenciosa. Els assumptes domèstics es mouen, ja sigui un trasllat o la recerca d'un nou habitatge.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Et pots sentir més impacient del que és habitual. Has estat un temps molt contingut i ara tens molta empenta. Mart per Casa VII porta nous contactes, sobretot masculins.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Detestes el control i ets un amant de la llibertat. Si en les darreres setmanes et senties cohibit, entres a un període on comences a virar el rumb cap als teus plans.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Amb Mart acostant-se a Neptú al teu signe, qual-sevol objectiu que vulguis assolir necessitarà una certa concreció, en cas contrari corres el risc de perdre't pel camí.

GASTRONOMIA

Ramon Font / AMIC

Sopa de ceba de senyoret

A la sopa l'he anomenat de senyoret com li hauria pogut dir d'una altra manera, però ho he trobat encertat vist que els nostres avantpassats segurament no tenien l'opció d'enriquir tant aquest plat com ara ho podem fer nosaltres.

Pensem que en temps difícils, de vaques magres, la recepta es componia d'aigua, ceba i pa dur i, amb una mica de sort, li podien posar alguna herba que li donés un xic més de gust, com podia ser la farigola, ingredient que encara molts utilitzem.

Anem ja amb la proposta de sopa que us porto, elaborada amb un grapat d'ingredients simples però que tots ells de forma conjunta ens acabaran regalant un plat que ens sorprendrà. Un plat que ja no deixarà de formar part del vostre receptari i que, sobretot a l'hivern, sovintejarà a casa vostra.

Començarem agafant una cassola o una olla, segons la quantitat de sopa que vulgueu fer. Us animo que us la mengeu d'un dia per l'altre (molt més gustosa), que en feu força i així en tindreu per a dos dies. No obstant això, al vostre aire. Per al mateix dia també és molt bona.

Posem oli en una cassola. Quan estigui calent hi incorporem la ceba (una de grossa per cap) i alguns grans d'all tallats a làmines (ingredient opcional, però que jo recomano). A partir d'aquí, es tracta d'enrossir-ho tot bé. La ceba ha de quedar ben daurada, quasi torrada (no cremada). Penseu que com més rosseta més gust donarà a la sopa.

Mentre daurem la ceba i l'all, no us oblideu d'escalfar, en paral·lel, brou de verdures. A casa, sempre que bullim verdures, l'aigua que escorrem la guardem i la congelem per a quan fem sopa o arrossos. Qui no tingui brou ho podrà fer amb aigua, però llavors haurà d'anar jugant amb la sal per tal que no ens quedi una sopa insípida.

Seguim! Una vegada tinguem la ceba ben enrosada hi tirarem el caldo de verdures (o aigua). La quantitat anirà en funció de si sereu pocs o molts a

taula. Tingueu en compte, també, que al posar-hi el pa la sopa s'anirà espessint. O sigui, millor tenir-ne força i si us en sobra ja teniu un consomé.

Amb la ceba, l'all i el brou ja junts els deixarem que vagin bullint entre mitja hora i una hora a un foc més aviat suau. Passat aquest temps, incorporeu el pa dur a l'olla. Aneu tastant el gust que tingui la sopa per rectificar de sal. Amb el pa a dins del recipient, remullant-se amb el brou que haurà agafat el sabor de la ceba sofregida, el deixeu que quedi ben xop i que vagi dilatant. Amb uns 15 minuts serà suficient.

La sopa ja la tenim gairebé feta, però no acabada. Ara ve la segona part d'elaboració del plat. El contingut de l'olla (o la cassola) el posarem dins d'un recipient per anar al forn. Em refereixo a una safata força alta. Un cop ho haguem fet, hi escampem formatge ratllat per sobre i tot seguit hi incorporarem un ou per persona (com si el volguéssim fer ferrat). Cap al forn!

Ho traurem del forn quan vegem que l'ou està fet, quan la clara adquireixi el característic color blanc. No obstant, no ho deixeu massa al forn, perquè un cop fora, amb l'escalfor de la safata, els ous encara es couran i el rovell us quedarà quallat del tot i la gràcia es perdrà.

I ja ho tindreu. Passareu a servir-ho en plats o en bols un xic amples, posant primer la sopa i a sobre, un ou. Així de simple i així de bo. Bon profit.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Salvany

'Lucha de clases'

De Michel Leclerc

El film està interpretat per Leïla Bekhti, una de les reines del món de les sèries, i és una reflexió una mica festiva sobre el tema de la immigració, la discriminació i el *bullying* a l'escola. Tot això vist per Michel Leclerc, creuer del cine francès i amb aquest toc de comèdia que fa que el burca es pugui treure per segons què.

Una parella interracial es canvia de París a una població, Bagnolet. És través del seu fill, un xicot amb moltes coses superades, que el guió toca la bombolla immobiliària, les escoles privades i públiques i les dificultats dels habitants d'un barri limítrof. En l'elenc acompanyen l'actriu marroquina Édouard Baer, Ramzy Bedia, Laurent Capelluto, Eye Haidara, Xavier Alcan, Claudia Tagbo, Vincent Furic, Sébastien Chassagne, i d'altres. Un Carl Marx revistat i en colors.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

HORIZONTALS: 1. Establiment d'un nou rècord d'esperit. Els en falten tres per poder-se sentir / 2. Em planyo a la lluna. Enmig de les sobralles, un racó per treballar el vidre / 3. Líder del moment. Talls de carn de butxaca. I líder de l'endemà / 4. Estranyes anomies en una sola comarca. Surin d'esquena, com una boina sense cueta / 5. Gas xarbotat. Hipersensibilitat (que té un tuf d'heretgia) / 6. Tan cruel i espantós que no deixa veure ni els morents. Belluga el míster del Madrid / 7. Al·ludeix a la línia que no s'arribarà a alinear. Quadres pintats a imitació dels del nebot / 8. Els coms no ho sé, però els ques són un caos. Ortiga que pica?: no, d'una forma de triangle / 9. Dues en punt. El refotut que oculta el maletí. No gaire gaire / 10. Brodat en relleu a la porta del recambró. Una italiana mirant enrere de la torre estant / 11. Orígens dels osonencs. No gasta gaire Colgate, aquest / 12. A mig termini. Compra col·lectiva però selectiva. Ara a final, de termini / 13. Agafador, aferrador. Segua alterada per una SGAE convulsa.

VERTICALS: 1. Recopilació de totes les ciències, no només l'addictiva. Ferida que afecta un tros de carn com una poma / 2. Extrems del United. Com que toquen metall no arriben a còsmiques. Quart de gram / 3. Figures geomètriques per dissenyar barris perifèrics. Com que és indefinida tan pot ser osca com caos / 4. La de la Masella. Maneu d'alguna manera posar un signe musical antic. Ho va dir per acabar amb el bluf / 5. Aquella mesquinesa del mal sonaire. Al mar no es complica gens la vida / 6. Al peu de la lletra. Ormeig de pesca que han fet a mitges en Bertran i l'Aniol / 7. Corres d'una manera que ets com un cavall. Les readals la consideren normal / 8. Nucli antic de Ribes. Per fer-ne s'ha de caminar, però no gaire / 9. Prefix per dir a dins i des de baix. Oi tant que abans eren tants / 10. Com a territori és poc vibrant. Felins enfilant-se als terrats / 11. A les puntes del moll. No es tracta de menjar gais sinó carn crua. Liquidada el deute / 12. Primer no es podien fer amb patricis i ara amb borbons. Estatge del cretaci en què imperava l'apatia.

SUDOKUS

AMIC

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: difícil

			8			7	4	
5		9						
	8				7		9	6
		4	6			8	5	
	1		5			9		
8			9	2				4
		5	7					9
	9			4			8	5
					5	6		2

Dificultat: fàcil

		6			2	3		4
9		4	7	5			8	2
		8			6			5
		3					4	
2			4			8	3	
4		7	5					
			6					8
7				2		4	5	3
			3	7			6	9

SOLUCIONS

1	4	8	3	9	5	6	7	2
7	9	6	1	4	2	3	8	5
2	3	5	7	6	8	4	1	9
8	5	7	9	2	3	1	6	4
6	1	3	5	8	4	9	2	7
9	2	4	6	7	1	8	5	3
4	8	1	2	3	7	5	9	6
5	7	9	4	1	6	2	3	8
3	6	2	8	5	9	7	4	1

Dificultat: difícil

8	4	2	3	7	5	1	6	9
7	6	9	1	2	8	4	5	3
1	3	5	6	9	4	2	7	8
4	8	7	5	3	1	9	2	6
2	5	1	4	6	9	8	3	7
6	9	3	2	8	7	5	4	1
3	2	8	9	4	6	7	1	5
9	1	4	7	5	3	6	8	2
5	7	6	8	1	2	3	9	4

Dificultat: fàcil

13	A	G	A	F	A	L	S	G	E	A		
12	M	S	U	B	H	A	S	T	A	I		
11	O	S	O	D	E	S	N	T	A	T		
10	R	E	C	A	M	A	N	A	S	I		
9	P	U	L	E	I	T	G	A				
8	E	O	S	U	O	R	T	I	C	A		
7	L	I	N	E	A	R	N	A	I	F		
6	M	O	N	S	T	R	E	M	O	U		
5	A	S	G	E	T	I	S	M	E			
4	M	O	I	A	N	E	S					
3	D	L	L	I	B	R	E	T	S	E		
2	U	O	L	O		O	B	R	A	L		
1	S	U	P	E	R	A	C	I	O	M		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Ara més que mai necessitem estar ben informats

Per només **29€**
podeu llegir durant
tres mesos **EL 9 NOU**
en format digital

Per saber com afecta a la comarca i a la nostra vida quotidiana l'aparició del coronavirus, llegiu **EL 9 NOU**

La informació de proximitat explicada amb rigor

Informeu-vos a través d'un mitjà de confiança

Aproveiteu l'oportunitat. Doneu-vos d'alta a través d'**el9nou.cat** o trucant al **93 889 49 49** i demaneu per subscripcions

QUIOSC DIGITAL

Si no disposeu d'un punt de venda proper per comprar **EL 9 NOU**, ara podeu accedir a la versió impresa en format digital per llegir-la des de qualsevol dispositiu. Podeu comprar exemplars solts o edicions endarrerides. Com fer-ho?

- 1. Entreu a EL9NOU.CAT.** Seleccioneu la pestanya "Quiosc digital" a la capçalera de la web o a la imatge de portada del diari.
- 2. Trieu l'edició.** Escolliu l'exemplar d'**EL 9 NOU** del dia que vulgueu. Pagueu amb targeta de crèdit amb totes les garanties de seguretat.
- 3. Llegiu el diari.** El teniu disponible al telèfon, a la tauleta o a l'ordinador quan vulgueu.